

- ureditev enotnega alarmnega sistema — UKW — veze
- nabavo RBH opreme za aktivno članstvo
- nabavo specialne tehnične opreme za gašenje in reševanje
- redno vzdrževanje in popravila tehnične opreme, orodja vozil in motork.

Poleg navedenega pa bosta SIS za varstvo pred požarom in občinska gasilska zveza v letu 1988 poživeli akcijo za ustanovitev društva »Mladi gasilec« v vseh osnovnih šolah, ter nadaljevali tudi akcijo za ustanavljanje industrijskih gasilskih društev v vseh večjih organizacijah. Organizirali bodo tudi tečaje za strojnike na vseh šestih sektorjih za vsa društva.

9. OBČINSKI UPRAVNI ORGANI IN STROKOVNE SLUŽBE

Obseg sredstev splošne porabe bomo oblikovali v višini, ki bo upoštevala izhodišča tako zvezne kot republiške resolucije oziroma določila interventne zakonodaje. V okviru dovoljenega obsega sredstev splošne porabe bomo skušali delavcem v upravnih in drugih organih zagotoviti take osebne dohodke, kot jih bomo imeli za primerljiva dela delavci v gospodarstvu. Zato bomo morali korigirati sedanje izhodiščne osnove in jih med letom vsklajevati z rastjo osebnih dohodkov v gospodarstvu. Potrebno bo okrepiti kadrovske zasedbe s strokovnimi delavci, ki bodo prispevali k boljšemu izvajanju nalog in zagotoviti stimulatивnejše nagrajevanje krativnega in kvalitetno opravljenega dela. Nadaljevali bomo z aktivnostmi za racionalizacijo in modernizacijo dela upravnih organov in strokovnih služb, pri čemer je treba še posebej poudariti postavitve enotnega informacijskega sistema, ki bo tako v mestu kot v vseh ljubljanskih občinah zahteval dograditev enotne računalniške opreme, pa tudi programskih rešitev.

Pospešeno bomo razvijali svoj informacijski sistem, predvsem tisti del, ki bo omogočal hitreše reševanje zadev, ki jih občani urejajo z osebnimi obiski pri občinskih upravnih organih.

Delo projektne skupine za izgradnjo informacijskega sistema občine bo izvršni svet tekoče spemljal, tako glede predvidenih vsebinskih rešitev, kot tudi rokovno.

Z gospodarnim ravnanjem z dovoljenim obsegom splošne porabe bomo zagotovili primerne pogoje za delo upravnih organov in strokovnih služb, ki naj bodo garancija za zadovoljivo opravljanje storitev občanom.

Občinska uprava za družbene prihodke bo nadaljevala z modernizacijo svojega poslovanja. V ta okvir sodi tudi dislocirana enota za evidentiranje računov davčnih zavezancev, ki samostojno opravljajo gospodarsko in poklicno dejavnost v centru drobnega gospodarstva.

PREDLOG PREDLAGATELJA

Komite za družbene dejavnosti posreduje gradivo Problematika alkoholizma v občini Ljubljana Vič-Rudnik delegatom skupščine občine v obravnavo in sprejem.
Komite za družbene dejavnosti

STALIŠČE IZVRŠNEGA SVETA

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik je gradivo Problematika alkoholizma v občini Ljubljana Vič-Rudnik obravnaval na svoji 66. seji dne 23. 9. 1987 in ob tem ugotovil, da problematika alkoholizma postaja izredno pereča in dobiva razsežnosti, ob katerih jim mora pozornost posvetiti širša družbena skupnost. Ta problematika terja usklajene aktivnosti na nivoju republike, zlasti na področju preventivnega dela. Pri tem so pomembni zlasti osebni zgledi, predvsem delavcev v javnem življenju in vodiinih delavcev v OZD, skratka na vseh najodgovornejših mestih.

Izvršni svet ugotavlja, da je področje alkoholizma potrebno obravnavati strokovno, zato se je potrebno primerno organizirati in zagotoviti sredstva.

Izvršni svet, kot posebej kritičen, izpostavlja problem alkoholizma v prometu, v zvezi s tem predlaga skupščini, da se odločno zavzame za obveščanje na tem področju, preprečevanje alkoholizma in kaznovanje.

Izvršni svet

Problematika alkoholizma v občini Ljubljana Vič Rudnik

I.

Predsedstvo skupščine občine Ljubljana Vič-Rudnik je z ozirom na ugotovitev, da je alkoholizem vse bolj prisoten v naši družbi dalo pobudo za obravnavo te problematike na seji zborov skupščine občine.

Po zadolžitvi Komiteja za družbene dejavnosti Skupščine občine Ljubljana Vič Rudnik so gradivo za obravnavo te problematike pripravili Center za socialno delo Vič-Rudnik, Postaja milice Vič Rudnik, Zdravstveni dom Vič Rudnik, informacijo o omenjeni problematiki pa sta podala tudi RKS – občinska organizacija Vič-Rudnik ter Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Ljubljana Vič-Rudnik.

II.

Ni nova ugotovitev pri nas in v svetu, da je alkoholizem socialna bolezen ogromnih razsežnosti, ki prizadene posameznika, družino in družbo. Približno 3% svetovnega prebivalstva je alkoholikov in tu zagotovo sledimo tem svetovnim gibanjem. Ocenjuje se, da je v Sloveniji približno 80.000 alkoholikov, v Jugoslaviji pa skoraj milijon. Ta ševilka je še mnogo grozljivejša, če vemo, da pri vsakem alkoholiku trpijo vsaj še trije družinski člani, kar za SR Slovenijo pomeni, da je zaradi alkoholizma prizadetih približno 300.000 ljudi.

Alkoholizem se pojavlja med vsemi sloji občanov ter v vseh starostnih skupinah odraslega prebivalstva obeh spolov. Vzemerjajoče pa je dejstvo, da je ta problematika vse bolj razširjena med mladimi.

Strokovnjaki trdijo, da je največ alkoholikov v starosti med 35 in 45 letom, ter v najproduktivnejšem življenjskem obdobju. Ob upoštevanju dejstva, da se za zdravljenje odloči le 5–8% alkoholikov, strokovnjaki in praksa opozarjajo, da alkoholizem vpliva na slabo posamično in kolektivno delo, na neodgovornost in kršitev delovnih obveznosti, nedisciplino in ogromne materialne izgube. Alkoholiki namreč 2–3 krat več obolévajo kot nealkoholiki in dlje ostajajo na bolovanju. Njihova smrtnost je večja, vse več je tudi invalidnosti, zelo pogoste pa so tudi duševne motnje. Število

prometnih nesreč, ki jih povzročajo vozniki pod vplivom alkohola stalno narašča.

Alkoholizem je tudi pomemben kriminogeni faktor – otroci alkoholikov nemalokrat v šoli slabo napredujejo in so v precejšnjem odstotku bodoči alkoholiki. Ocenjujejo, da alkoholizem »požre« 10% našega nacionalnega dohodka, torej postaja tudi resen ekonomski problem.

Vidne posledice alkoholizma v OZD se kažejo v obliki zamujanja na delo, predčasnega odhajanja z dela, kratkih dopustov, pogostih bolniških izostankov in motnjah v medsebojnih odnosih.

Problem alkoholizma je v enaki meri kot je omenjeno prisoten tudi v naši občini, seveda z vsemi posledicami, ki jih prinaša, tako samemu alkoholiku kot njegovi družini ter družbi kot celoti.

Alkoholizem je bolezen, ki zaseda znaten del socialne in zdravstvene službe, pa tudi drugih področij kot so sodstvo, prosveta, DO, v katerih alkoholik dela in okolja v katerem živi.

III.

Organiziran boj proti alkoholizmu kot enemu najbolj razširjenih socialnih patoloških pojavov poteka v Sloveniji že vrsto let.

Pomembno prelomnico pomeni leto 1973, ko je Skupščina SRS sprejela akcijski program boja proti alkoholizmu v SRS.

To je bil temelj za sprejemanje programa aktivnosti konkretnih nosilcev kot so RK SZDL (II. konferenca posvečena tej problematiki), Zveza sindikatov Slovenije (III. konferenca o vlogi delavcev kot nosilcev socialne varnosti), ZKS (aktiv komunistov na totemo) ter RK ZSMS. Pri tem vsekakor ne gre prezreti pomembne vloge zdravstvenih organizacij, organizacij na področju socialnega varstva, RK in drugih, ki so ravno tako sprejemali svoje strokovno zastavljene programe. Vse te dejavnike oziroma odgovorne nosilce v republiki, v občinah ter OZD je bilo nujno med seboj delovno povezati ter koordinirati. To vlogo je prevzel koordinacijski odbor pri RK SZDL Slovenije za boj proti alkoholizmu in narkomaniji na republiški ravni, Koordinacijski odbor SZDL v občinah, v OZD pa naj bi to vlogo prevzela Osnovne organizacije sindikata zlasti pa Odbori za varstvo pri delu.

Osnova zgoraj omenjenega akcijskega programa je v tem, da moramo ustvariti potrebno družbeno razpoloženje in omejevanje problematike ter odpraviti tolerantno, ponekod izrazito strpen odnos do alkoholizma in pivskih navad.

– Osnovni nosilci boja proti alkoholizmu morajo biti TOZD in KS, ob aktivni usmerjalni in povezovalni vlogi družbeno političnih in samoupravnih organizacij povsod tam, kjer se problematika alkoholizma pojavlja in kjer je možna učinkovita družbeno preventivna akcija.

TOZD-i se morajo povezovati s strokovnimi službami in institucijami.

– Vse temeljne samoupravne organizacije in skupnosti ter občinske skupščine morajo pripraviti ustrezne akcijske programe, ustanoviti koordinacijski odbor za boj proti alkoholizmu pri SZDL, posebno pozornost posvetiti problemu naraščajočega alkoholizma med mladino.

– Vzgojno izobraževalne organizacije (šole vseh stopenj) morajo mladino sistematično seznaniti in osveščati s posledicami alkoholizma ter posvetiti posebno skrb otrokom alkoholikov in šolski prehrani. Pripraviti je treba skupen program za usposabljanje in redno izobraževanje delavcev za delo z alkoholiki.

– SPIZ mora poostri merila invalidskega upokojevanja zaradi posledic alkoholizma.

– Zdravstvene delovne organizacije ter Republiški komite za zdravstveno in socialno varstvo mora zagotoviti pogoje za delo z alkoholiki po načelu sodobne skupinske obravnave, klubom zdravljenih alkoholikov pa omogočiti strokovno vodstvo in organizacijsko pomoč.

– Skupnosti socialnega skrbstva in Centri za socialno delo morajo zagotoviti uresničevanje nalog akcijskega programa na svojem področju, zlasti si prizadevati k čim hitrejši graditvi delovno zaščitnega zavoda za alkoholike.

IV.

V naslednjem poglavju želimo predstaviti problematiko alkoholizma na območju naše občine, ki so jo pripravile zadolžene

strokovne službe, ki se ob svojem delu s tem problemom srečujejo in smo jih omenili v prvem poglavju:

a) iz poročila **Občinske organizacije rdečega križa občine Ljubljana Vič-Rudnik** izhaja, da ni zbranih podatkov o stanju alkoholizma v občini.

Ocenjuje se, da je le-ta razširjen in povzroča veliko škodo v gospodarstvu in drugod. Prisoten je v vseh strukturah delavcev, prav tako pa vse več mladih posega po alkoholu. Alkoholizem je pomemben kriminogeni faktor, vedno več kriminala je med mladimi.

OO RK skozi vse leto izvaja predavanja za boj proti alkoholizmu. V mesecu novembru poteka akcija »Mesec boja proti alkoholizmu«, predavanja so organizirana za vse učence 7. in 8. razredov. Potekajo pa tudi v KS. Opažajo, da vodstva srednjih šol za tovrstna predavanja niso zainteresirana. Vsako leto RK razdeli tudi veliko propagandnega materiala.

b) iz poročila **Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu** naše občine sledi, da smo v zadnjih 5-ih letih v SR Sloveniji izgubili 2550 ljudi. Pri tretjini prometnih nezgod je bil vzrok alkohol. SPV občine organizira vsako leto predavanja v KS in OZD-ih na temo alkohol v prometu. Taka predavanja so potekala v 12 KS naše občine in 7 OZD. Zaskrbljujoča je ugotovitev, da je vedno večja prisotnost mladine v gostinskih lokalih, med njimi tudi voznikov koles z motorjem. SPV si prizadeva v boju proti alkoholizmu s predavanji, prikazovanjem filmov, vzgojo in propagandnim materialom.

c) **Postaja milice Vič-Rudnik** ugotavlja, da so storilci klasičnih kaznivih dejanj kot so tatvine in drugi premoženjski delikti pogostokrat osebe, ki živijo v neurejenih socialnih razmerah, kjer je prisotno prekomerno uživanje alkohola. Zadnje leto je opazno večje število kaznivih dejanj, poškodovanja tuje stvari, kjer se storilci v opitem staju v izbruhu nasilja znašajo nad vsem kar jim je v bližini. So tudi primeri nasilnega obnašanja. Zanimiva je ugotovitev, da je od 887 kršitev javnega reda in mira v letu 1987 bilo 56,4% kršiteljev v vinjenem stanju. 1/3 vseh prekrškov, ki so bili storjeni v privatnih stanovanjih je taka, da so se vinjeni kršitelji prepirali, maltretirali in pretepali druge družinske člane. Postaja milice ugotavlja, da vedno več občanov uživa alkohol v družinskem okolju. Zaznavajo tudi množična opijanja oseb vseh kategorij, še posebej mladine (zlasti ob različnih prireditvah).

Na področju prometnih nezgod je alkohol kot vzrok na tretjem mestu. Število vinjenih voznikov se iz leta v leto viša. V letu 1987 jih je bilo obravnavanih 211.

a) **Patronažna služba Zdravstvenega doma Ljubljana – TOZD Vič Rudnik** je v letu 1986 zajela 183 družin, kjer je vsaj eden od zakonskih partnerjev alkoholik. Pri svojem delu poleg individualne obravnave uporablja tudi timski pristop reševanja problematke alkoholizma. S svojim delom se patronažna služba vključuje predvsem v fazi priprave alkoholika na zdravljenje (seveda v sodelovanju s svojci, zdravstvenih delavcev socialnim delavcem, vodstvom delovnih organizacij). V letu 1986 je patronažna služba opravila 406 obiskov v družini alkoholika. Opravila je 167 razgovorov s svojci alkoholika s ciljem priprave na zdravljenje. Organizirala je tudi skupinsko delo s svojci alkoholika. Pri svojem delu opažajo, da predsem delovne organizacije razmeroma pozno ali pa prepozno pristopijo k obravnavi svojega delavca alkoholika – torej takrat, ko so že prisotne zdravstvene okvare organizma in je zaradi posledic alkoholizma prizadeta že vsa družina.

d) **Center za socialno delo Vič Rudnik** se s problematiko alkoholizma srečuje na vseh področjih svojega dela – varstva otrok in družine, varstva odraslih, družbeno denarni korektivizem. Zato je ob reševanju socialno skrbstvene problematke na Centru za socialno delo nujen interdisciplinaren pristop v obliki timskega dela. Po evidenci Centra za socialno delo je alkoholizem v večji meri prisoten pri moških.

Pri odkrivanju oziroma evidentiranju novih alkoholikov je opaziti porast predvsem mladih alkoholikov obeh spolov, kar je še posebej zaskrbljujoče. Žal pa za to kategorijo ni natančnih indikatorjev oziroma družbene kontrole o njihovem motečem načinu življenja; še manj pa se kot družba ukvarjajo s perspektivo te kategorije ljudi.

Pri delu na področju alkoholizma se srečujejo z različnimi kategorijami.

a) Pri kategoriji neozdravljivih alkoholikov, kateri nimajo več nikogar ki bi jim bili pripravljeni pomagati je potreben drugačen pristop dela, saj gre za neozdravljive alkoholike, v večini primerov s povsem negativno prognozo. Za ohranitev najnujnejše eksistence poskrbijo za njih z družbeno denarnimi pomočmi v funkcionalni obliki. Tu se pojavlja nujna potreba po primernem zavodu, kjer bi bilo za to populacijo, ustrezno poskrbljeno, kar pa sedaj nikakor ni, kljub temu, da je ta problem prisoten in se v ta namen porabljajo nemajhna družbena sredstva v obliki družbeno denarnih pomoči. Iz območja občine Ljubljana Vič-Rudnik je bilo v preteklem obdobju v Sprejemnem centru stalno ali občasno vključenih približno 10 do 15 oseb te kategorije. Z ukinitvijo možnosti nastanitve le-teh v zgoraj omenjenem zavodu so morali za njih sicer na nek način poskrbeti, žal neustrezno, kljub temu, da v ta namen trošijo še več družbenih sredstev.

b) Naraščča število samskih alkoholikov, katerih zdravljenje je brez ustreznih svojcev še zlasti težko in kot je pokazala dosedanja praksa tudi manj uspešno. Pogosto je ta populacija ljudi nezaposlenih, nezaposeljiva, osamljena, predvsem pa za zdravljenje in osebnostno preobrazbo povsem nemotivirana. Tako kot pri prvi kategoriji je iz podatkov Centra za socialno delo razvidno, da je potreben tudi pri njih družbeno denarni korektiv. Običajno jim sredstva, ki jih imajo ali iz minulega dela ali iz občasnih zaposlitev, ki jih še zmorejo, nezadoščajo za nujne življenjske potrebe. Iz evidence Centra za socialno delo je razvidno da je cca 10 % prejemnikov družbeno denarnih pomoči kot dopolnilnega vira ta kategorija alkoholikov.

c) Največ dela na referatu alkoholizma Centra za socialno delo Lj. Vič-Rudnik pa poteka z alkoholiki in njihovimi družinami v primerih, kjer je vključitev v zdravljenje še smotrna oziroma možna. Cilji in načini dela z alkoholiki in njihovimi svojci, kjer le ti so in jih tukajšnja strokovna služba pripravi do aktivnega sodelovanja, so v osveščanju le-teh o alkoholizmu, o stanju v katerem se nahajajo, o možnih in nujno potrebnih ukrepih in kasneje priprava alkoholika v proces zdravljenja, svojcev pa za njihovo aktivno sodelovanje v tem procesu. Na področju alkoholizma strokovni delavec obravnava stranke, ki so v stiski zaradi lastnega alkoholizma, alkoholizma partnerja ali alkoholizma v družini. Po navadi stranka, ki ima težave v družini sama poišče pomoč ali pa so o alkoholizmu v družini obveščeni s strani delavcev PM, zdravstveno partonažnih služb, KS, delovnih organizacij, šolskih svetovalnih služb, VVO. Po evidentiranosti problema najprej delajo individualno s prizadetim svojcem v smeri osveščanja o alkoholizmu kot socialni bolezni, o stanju v katerem se je družina znašla in možnih ukrepanjih, ki naj bi pripeljali do vključitve v zdravljenje in nadaljnega urejanja. Sodelovanje in kasnejši rezultati so odvisni predvsem od motivacije in vztrajnosti svojcev ob njihovi stiski ter doslednem ukrepanju.

Žal pa je prisotna velika neosveščenost in nevedenje o alkoholni zasvojenosti med številnimi svojci, saj se obračajo na Center za socialno delo, ko je zasvojenost že močna, ko so težave in posledice v družini že preštevilne in pregloboke, za uspešno in hitro urejanje, kot to pričakuje in zahteva okolica. Ob obravnavanju informacije o alkoholizmu na ustreznem mestnem komiteju je bilo na vseh ljubljanskih CSD evidentiranih cca 2.300 alkoholikov. Na Centru za socialno delo Vič-Rudnik je s področja te občine evidentiranih cca 700 alkoholikov. Letno obravnavajo od cca 160 do 200 alkoholikov pri čemer je posebej pomembno, da ob tem potrebuje pomoč vsa družina, zlasti pa zahtevajo posebno skrb otroci ogroženih družin. To število sploh ni dejanski odraz problematike alkoholizma v naši občini saj je to zagotovo bistveno večje, vendar je Center za socialno delo o problematiki alkoholizma mnogokrat obveščen šele takrat, ko so posledice alkoholizma že velike in žal tudi nerešljive. Ugotavljajo, da je velika ovira pri zgodnjem odkrivanju alkoholizma vsesplošna družbena toleranca do pitja. To je vidno tako v družinskem okolju kot tudi v delovnih organizacijah. Tudi tu se kaže nujna potreba po širši in usklajeni družbeni akciji v smislu preventivnega boja. Doslej problematika alkoholizma še vedno nemalokrat ostaja problem organov pregona, socialnih služb, zdravstvene službe in je izključno kurativnega značaja.

V.

Da bi bila problematika alkoholizma v občini Ljubljana Vič-

Rudnik kompleksno zajeta smo se ob pripravi poročila odločili, da zaradi širšega prikaza omenjene problematike zaprosimo tudi delovne organizacije na območju občine o evidentiranih pojavih alkoholizma.

Izvedeti smo želeli sledeče:

- število alkoholikov v delovnih organizacijah
- število pojavov, katerim je bil vzrok alkoholizem
- število izgubljenih dni (bolniški staleži zaradi posledic alkoholizma)

— število disciplinskih postopkov uvedenih zaradi alkoholizma

— predlogi oz. pripombe za izboljšanje te problematike ter reševanje tega vedno bolj razširjenega pojava.

Zaprosilo za željeno poročilo smo posredovali 137 delovnim organizacijam — individualnemu poslovnemu organu

Prispelo je 37 odgovorov.

Iz odgovorov je razvidno sledeče:

— v 18 delovnih organizacijah ni zaznanega problema alkoholizma

— v 12-ih DO sta evidentirana 1 — 2 alkoholika

— v 7-ih DO je evidentiranih več alkoholikov.

V večini primerov disciplinsko ne ukrepajo, prav tako skoraj ni zaznati števila pojavov zaradi alkoholizma in število izgubljenih dni.

Iz nekaj večih delovnih organizacij v naši občini smo dobili podatke, da se je alkoholizem pri njih v zadnjih letih močno razrasel, tovrstni problemi pa se pojavljajo vsakodnevno in na različne načine zavirajo normalni delovni proces. Ob tem tamkajšnje strokovne službe pogosto ostajajo nemočne, predvsem tudi zaradi nepoznavanja problematike alkoholizma. Posledice so nepravilno postopanje z alkoholiki, prepozno ukrepanje itd., čemur sledi neuspešno zdravljenje oz. človekovo telesno in duševno propadanje. Številne so telesne okvare in pogostejši bolniški staleži. Že pri zmernem pivcu je opaziti določene vedenjske spremembe, ki se odražajo v pogostem zamujanju na delo, napakah pri delu, nezanesljivosti ... vendar še takrat v delovni sredini (predvsem nadrejeni) na to nihče ne odreagira. Pogosto prihaja do disciplinske obravnave šele takrat, ko je delavec-alkoholik storil eno hujših kršitev delovnih dolžnosti, vendar je že močno propadel, družina dokončno razrvana in mnogokrat zdravljenje žal nemogoče in neuspešno. Nadalje omenjajo tudi nedoslednost zdravstvene službe ob odhodih v bolniški stalež oz. zdravstvenih pregledih.

Delovne organizacije ki so nam posredovale informacijo poleg že omenjenih predlogov, zajetih v poročilu vsaklagajo še posvečanje posebne skrbi

— preventivi, ki naj bi zajemala:

— strokovno sprejemanje novih delavcev

— temeljite zdravstvene preglede,

— dosledno izvajanje prepovedi uživanja alkoholnih pijač na delovnem mestu,

— prosvetljevanje vodilnih in vodstvenih delavcev o alkoholni problematiki,

— seznanjanje sodnikov sodišč združenega dela, predsednikov sindikatov in disciplinskih komisij o problematiki alkoholizma,

— poostri nadzor prodaje alkoholnih pijač mladoletnim osebam,

— ureditev klubskih prostorov po krajevnih skupnostih za delovanja raznih interesnih dejavnosti za otroke in mladino,

— omogočiti finančna sredstva za zgraditev primernih ustanov s čimer bi se skrajšala čakalna doba za zdravljenje,

— poenostavitev in skrajšanje postopka dokazovanja alkoholiziranosti.

Zbrani podatki iz delovnih organizacij ne kažejo kompleksnosti problematike alkoholizma v OZD naše občine zaradi premalega števila odgovorov, saj več kot 2/3 delovnih organizacij, z večjim številom zaposlenih, kjer je omenjena problematika verjetno zelo pereča, zaprosenega poročila ni posredovalo.

Po zbranih podatkih delovnih organizacij problema alkoholizma skoraj ne evidentirajo, kar kaže predvsem na to, da se delovne organizacije kot osnovni nosilci boja proti alkoholizmu na to perečo problematiko ne odzivajo na tak način, da bi ustvarili potrebno družbeno klimo za uspešno in dosledno preprečevanje tega pojava, kar smo ugotovili že v poročilu.

VI.

Na vseh področjih družbenega življenja je sicer opazno prizadevanje za uresničevanje akcijskega programa boja proti alkoholizmu, ki ga je skupščina SR Slovenije sprejela leta 1973, hkrati pa ni težko ugotoviti, da se nekatere naloge uresničujejo prepočasi in da je večina nalog iz akcijskega programa še vedno aktualnih. Boj proti alkoholizmu je trajna in zahtevna družbena naloga, pri uresničevanju katere je potrebna še večja vztrajnost, doslednost in usklajenost kot doslej.

Ker je alkoholizem kompleksen družbeni problem, le-tega ni možno sanirati izolirano v okviru posameznih in specifičnih strokovnih služb, temveč organizirano in sistematično z vključevanjem vseh kompletnih, družbenih in strokovnih dejavnikov.

Posebne naloge na tem področju imajo izobraževalne organizacije, katerih naloga je, da si v procesu vzgoje in izobraževanja prizadevajo oblikovati kritičnejši odnos do alkoholizma.

Osnovni nosilci boja proti alkoholizmu morajo biti OZD, v sedanjih zaostrenih gospodarskih razmerah pomeni boj proti alkoholizmu v združenem delu tudi boj za večjo produktivnost, odgovornejši odnos do dela in večjo delovno disciplino.

Gospodarska škoda, ki nastaja zaradi pretiranega pitja in alkoholizma ter njegovih posledic je ogromna in zaskrbljujoča.

Nikakor ne smemo dopustiti, da bi v času neugodnih gospodarskih gibanj pahnili problem alkoholizma na rob naših skrbi, temveč si moramo prizadevati, da postane skrb za proti alkoholno dejavnost integralni del ukrepov za boljše gospodarjenje.

Podatki o začasnih in trajni nesposobnosti za delo zaradi alkoholizma kažejo, da tu ni bilo bistvenega napredka. Nasprotno — škoda, ki jo povzroča gospodarstvu nadpovprečno velika morebitiditeta in prezgodnje invalidsko upokojevanje zaradi posledic alkoholizma je vse večja.

Ker večina delovnih organizacij še vedno nima ustreznega programa za preprečevanje alkoholizma in ker naraščajoči absentizem in invalidnost zaradi alkoholizma vse bolj konkretno prizadanejo same delovne organizacije, bodo morale le-te pripraviti programe za preprečevanje alkoholizma, predvsem pa bodo morale upoštevati preventivne programe boja proti alkoholizmu.

Aktivni nosilci boja proti alkoholizmu s katerimi morajo OZD tesno sodelovati morajo biti tudi KS, skupnosti socialnega varstva ob aktivni usmerjevalni in povezovalni vlogi družbenopolitičnih organizacij.

V boju proti alkoholizmu se mora čimbolj vključiti tudi mladina, saj je naraščanje alkoholizma med mladimi najbolj zaskrbljujoč pojav, ki pa ga brez njenega sodelovanja ni mogoče uspešno reševati.

Dolgoletne statistike vzrokov prometnih nezgod v SR Sloveniji kažejo, da je alkohol med odločujočimi faktorji, ki vplivajo na prometno varnost. Vse pogostejše vožnje v vinjenem stanju terjajo nemudno ukrepanje, saj so le-te odraz nizke vozniške kulture in vse večje tolerantnosti družbe do uživanja alkoholnih pijač.

Vse te ugotovitve, ki veljajo za širšo družbeno skupnost se v enaki meri bolj ali manj odražajo tudi v naši občini.

Ugotavljamo, da je boj proti alkoholizmu lahko uspešen le ob koordiniranem delovanju vseh odgovornih struktur in posameznikov in da se organiziran boj proti alkoholizmu v občini mora odražati na vseh ravneh družbenega življenja.

Predlagamo:

1. Takojšnji ustanovitev Koordinacijskega odbora za boj proti alkoholizmu in narkomaniji, ki mora biti frontno sestavljen vključujoč različne družbene in strokovne dejavnike, s ciljem sistemsko, samoupravno in solidarno reševati problematiko alkoholizma. Poleg navedenega je njegov osnovni smoter še v iskanju najboljših preventivnih ukrepov za zgodnejše odkrivanje in spoznavanje primerov ter problematike alkoholizma.

V občini Vič Rudnik smo se že doslej trudili z različnimi aktivnostmi tako v strokovnih službah kot v drugih družbenih dejavnostih zmanjšati problematiko alkoholizma, vendar so bili prav zaradi nepovezane akcije rezultati slabši. Z realnim akcijskim programom dela si moramo prizadevati še bolj vključiti v svoje programe na tem področju predvsem združeno delo, izobraževalne organizacije, KS in druge DPS.

Tudi iz poročil, ki smo jih prikazali v poglavju IV. je opazno, da

smo se problematike alkoholizma lotevali preveč parcialno, dostikrat med seboj neusklajeno. Ta ugotovitev na žalost ne velja le za našo občino, ampak so rezultati sila jalovi na območju cele republike.

Zmotno je mišljenje večine ljudi, da je boj proti alkoholizmu domena samo zdravstvene in socialne službe, ampak terja veliko aktivnosti celotne družbe.

2. V boju proti alkoholizmu zlasti na preventivnem področju v precejšnji meri vpliva tudi ustreza vzgoja in izobraževanje mladine. Pomembno vlogo v tem pogledu imajo zlasti šole, ki lahko močno vplivajo na oblikovanje odnosa do alkohola pri posamezniku in v družbi nasploh.

V ta namen je potrebno še bolj kot doslej mladino v vseh vzgojno izobraževalnih institucijah na območju občine v okviru učnih načrtov in z drugimi oblikami dela sistematično seznanjati o škodljivosti alkohola in hudih posledicah alkoholizma.

Posebno skrb pri tem imajo strokovne svetovalne službe v šolah. Poudarjamo, da je potrebno te aktivnosti prenesti tudi na srednje, višje in visokošolske organizacije in posebno skrb posvetiti organizirani šolski prehrani, saj je le-ta ustrežno urejena le v osnovnih šolah.

3. OZD naše občine morajo problematiko alkoholizma obravnavati celovitejšje.

Seveda morajo biti za to pripravljene ustrejni programi, potrebne so celovite evidence o izostankih zaradi alkoholizma, o izgubah v proizvodnji zaradi vinjenosti, zmanjšani delovni sposobnosti, o nesrečah pri delu, številu bolniških staležev itd.

Problematiko alkoholizma je potrebno v OZD obravnavati timsko (predstojnik, zdravnik, zdravstveni in socialni delavec, predstavniki OO ZS, ZK in drugi v povezovanju z družino alkoholika). Tako bi tudi preventivno delovanje OZD bilo na tem področju učinkovitejše. Opazno je, da doslej v praksi prevladujejo le ukrepi kurativne narave.

4. Ob spoznanju, da je alkoholizem vse bolj pereč in da je sanacija družine možna le ob zgodnjem socialno — medicinskem tretmaju alkoholika, bi bilo potrebno organizirati v Zdravstvenem domu Ljubljana — TOZD Vič-Rudnik psihiatrično službo kot strokovno pomoč timu, ki dela na področju zdravljenja alkoholizma.

5. Tudi v naši občini je potrebno poleg institucij, ki se ukvarjajo z zdravljenjem alkoholne odvisnosti razširiti organizirano delo v Klubu zdravljenih alkoholikov, seveda s pridobitvijo in usposobitvijo novih strokovnih zdravstvenih in socialnih delavcev.

6. V boju proti alkoholizmu je pomembno tudi utrjevanje družbenih in pravnih norm, ki posameznika odvarčajo od prekomernega uživanja alkohola. Zato naj bi vse voznike motornih vozil, ki so registrirani kot alkoholiki v evidencah socialne, zdravstvene službe in postaje milice naše občine poklicali na kontrolni zdravniški pregled, da bi lahko strokovno presodili ali še lahko imajo vozniško dovoljenje, dokler se ne bi uspešno vključili v zdravljenje.

7. Opozarjamo na sicer ugotovljeno dejstvo, da so sokovi in brezalkoholne pijače izredno dragi in da mladina tudi zato neredko sega po alkoholu, sicer pa jim tudi na območju občine Vič Rudnik manjka ustreznih prostorov, mlečnih okrepčevalnic.

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu predlaga tudi omejitev prodaje žganih pijač na bencinskih črpalkah. Na območju naše občine bi morali doseči premaknitev ure začetka točenja alkoholnih pijač iz 7. na 8. oz. 9. uro. Menimo, da ekonomska računica ne bi smela prevladovati nad humanimi cilji boja proti alkoholizmu.

8. V okviru mesta Ljubljane bi si morali prizadevati zagotoviti primerne življenjske pogoje socialno ogroženim občanom, ki zaradi osebne neurejenosti in nepopravljivih posledic alkoholizma ne morejo živeti sami in sicer z ustanovitvijo posebnega socialnega zavoda v Ljubljani, katerega potrebnost se kaže že vrsto let.

Osrednja kategorija oskrbovancev posebnega socialnega zavoda bi bili ireverzibilni alkoholiki, ki zaradi zdravstvene in psihične prizadetosti in iz nje izhajajoče nezaposljivosti potrebujejo praviloma trajno varstvo in zaščito.

V naši občini za to kategorijo občanov ni ustrežno poskrbljeno, družba pa za njih prav zato neustrezno poskrbi, čeprav jim namenja precej sredstev.